

Bijlage 2

Toelichting majeure projecten:

- CST/WTC
- Toeristische ontwikkeling Twente
- A1, N18, A35
- Gebiedsontwikkeling Vliegveld Twente
- Arbeidsmarktplan Twente
- Kennispark Twente

1. Centraal Station Twente en World Trade Center Twente

Rond het station in Hengelo wordt een internationaal vestigingsmilieu voor kantoorachtige bedrijven gecreëerd van 75.000 tot 100.000m² (inclusief herhuisvesting en verwachte groei Siemens). Daarvoor vindt een ingrijpende herontwikkeling van de directe stationsomgeving plaats tot Centraal Station Twente. Brandpunt voor het creëren van een internationale dimensie is de ontwikkeling van het WTC Twente, met het thema 'Science and Technology'. Het WTC is een faciliteit voor het bevorderen van internationale handelsrelaties voor bedrijven in de Euregio. Daarnaast betreft het een hoogwaardige kantooromgeving nabij het CS Twente van 5.700 tot 8.000m². De bedrijfsprofielen voor de stationsomgeving van HartvanZuid zijn:

- Topsegment maakindustrie
- Handelsbedrijven met focus op technologie
- Spin-off bedrijven uit maakindustrie en onderwijsinstellingen met internationale focus
- Projectgerelateerde bedrijvigheid
- Sales offices buitenlandse bedrijven
- Top segment hospitality (conferenties, ontvangstruimtes, hotels)

Publieke investeringen op het vlak van bereikbaarheid en gebiedsontwikkeling hebben betrekking op de aanpak van de stationsomgeving en de aanleg van Laan Hart van Zuid naar de A35 en de realisatie van een HOV netwerk. De eerste fase tot 2011 heeft betrekking op Laan Hart van Zuid noordelijk deel, HOV en transferium.

Centraal station Twente/Hart van Zuid staat als ruimtelijk ontwikkelingsprogramma niet op zichzelf, maar is nauw gelinkt aan het beleid van rijk, provincie en Regio Twente. Centraal Station Twente /Hart van Zuid maakt als boegbeeld van de Netwerkstad Twente deel uit van de nationale ruimtelijke hoofdstructuur van de Nota Ruimte en is als zodanig ook onderdeel van het economisch kerngebied van Nederland conform de EZ nota Pieken in de Delta. Met het project wordt ook het landelijke beleid van hergebruik en herstructurering van bedrijventerreinen vormgegeven, waardoor verrommeling en aantasting van landschap en natuur wordt voorkomen.

Daarnaast is CST/HvZ een essentieel onderdeel van de beleidsprogramma's van de provincie Overijssel en de Regio Twente. De provincie heeft in de afgelopen GS periode 5 miljoen in het kerngebied bijgedragen en zal ook in de komende jaren financieel participeren.

Van essentieel belang was en is de infrastructurele ontsluiting van het gebied.¹ De A1/E30 en de Berlijnspoorlijn zijn in minstens zo sterke mate van belang voor de ontwikkeling van Hart van Zuid en het CST in de komende eeuw. Beide assen verbinden de Randstad via Twente met Berlijn en andere grootstedelijke gebieden in Duitsland en Oost-Europa. Vooral de groeiende economische relaties tussen de nieuwe EU lidstaten en West-Europa vormen steeds zwaardere belasting van beide assen. Ook Centraal station Twente als belangrijkste knoop van lokaal, regionaal, nationaal en internationaal openbaar vervoer is een belangrijk onderdeel van beleid.

¹ De aanwezigheid van nationale en grensoverschrijdende spoorlijnen was van doorslaggevend belang voor de vestiging en groei van Stork in Hengelo.

Aandachtspunten projectfiche jaarschijf 2008

Het bovengenoemde kader geeft duidelijk het (boven)regionale belang aan van CST/HvZ. In het ingediende projectfiche voor de jaarschijf 2008 Agenda van Twente werden vooral bijdragen gevraagd voor grondexploitatie en fysieke aankleding van het gebied rond het CST. Van de projectindieners wordt gevraagd het noodzakelijke en causale verband hiervan met het totale project explicieter aan te geven (m.a.w. waarom is een bijdrage aan parkeervoorzieningen / pleininrichting vanuit de Agenda van Twente nodig voor het slagen van het project CST?).

Ook voor het ingediende projectfiche WTC Twente geldt dat het (boven)regionale belang buiten discussie staat, maar dat de economische effecten slechts kwalitatief zijn beschreven. Van de projectindieners wordt gevraagd de verwachte toename in werkgelegenheid, economische groei en de multiplier/return on investment met cijfers te onderbouwen.

Voorstel

Voorgesteld wordt voor het CST/WTC de gevraagde totale € 5,5 miljoen in zeven jaar ten behoeve van de ontwikkeling CST te reserveren. Dit betekent concreet vanuit de jaarschijf 2008 een bijdrage van € 840.000,-. Aanwending van de middelen geschiedt na concrete indiening van de kosten. Daarbij vindt een nadere toets aan de selectiecriteria plaats (zie aandachtspunten hierboven). Tevens wordt gevraagd expliciet de relatie aan te geven met de gebiedsontwikkeling en ontsluiting van Kennispark.

2. Toeristische Ontwikkeling Twente

De toeristische ontwikkeling van Twente biedt veel kansen voor het versterken van de sociaal-economische structuur van Twente. Daarbij moeten we zowel denken aan de promotie en marketing van Twente als ook aan het ontwikkelen van attractieve producten onder andere op het terrein van de toeristische infrastructuur.

Voor de toeristische ontwikkeling van Twente stellen wij voor in totaal € 5 miljoen ter beschikking te stellen voor 5 jaar. (2008-2012) Het bedrag van € 1 miljoen per jaar is opgebouwd uit een bedrag van € 634.000,- voor de promotie van Twente, uit te voeren door het TBT. Daarnaast komt er een bedrag van € 400.000 ter beschikking voor majeure Twentse projecten. Wij stellen voor dat het portefeuillehoudersoverleg R & T ons ter zake adviseert.

Voorstel

Samengevat stellen wij u voor om voor het project Toeristische Ontwikkeling Twente voor de jaarschijf 2008 respectievelijk € 634.000,- (TBT), en € 400.000,- voor majeure Twentse toeristisch-recreatieve projecten ter beschikking te stellen. In totaal stellen wij u voor alvast € 5 miljoen te reserveren voor de toeristische ontwikkeling in Twente voor de periode 2008-2012.

3. A1, N18, A35

Voor de versterking van de sociaal-economische positie van Twente is een goede bereikbaarheid over de weg essentieel. Zeker gelet op de toekomstige verwachtingen omtrent de mobiliteitsgroei, zowel in het personen- als het goederenvervoer, is het van belang tijdig in te zetten op het handhaven en waar mogelijk verbeteren van de bereikbaarheid van Twente. De rijkswegen A1, N18 en A/N 35 zijn voor de bereikbaarheid van Twente cruciaal. Enerzijds voor de aansluiting op het (inter)nationale wegennetwerk en anderzijds voor de interne bereikbaarheid. Voor de A1 is de inzet om uiterlijk in 2020 te beschikken over een 2 x 3 autosnelweg. Daartoe zullen in de komende periode in nauwe samenwerking met de betrokken partners de nodige acties worden ontplooid. Voor de N18 is de inzet gericht op de totstandkoming van een goede verbinding tussen Twente en de regio Arnhem-Nijmegen.

Ook op het dossier N18 zullen binnenkort een aantal activiteiten worden gestart gericht op het verkrijgen van overeenstemming over een toekomstvast verbindingen en start van de feitelijke uitvoering omstreeks 2010. Ten aanzien van de Rijksweg 35 is de totale verbinding Twente- Zwolle van belang waarbij het accent binnen de regio Twente is gelegd op voltooiing van het deel tussen Wierden en Nijverdal (in combinatie met de realisatie/voltooiing van de Combitunnel in 2013).

Deze wegen staan op de Agenda van Twente omdat met de bijdragen vanuit de AvT de realisatie van de regionale doelstellingen en doelen uit de Agenda van Twente dichterbij worden gebracht. Voor de A1 betreft die inzet het verkrijgen van duidelijkheid over de te nemen korte en lange termijn maatregelen tussen Apeldoorn en het knooppunt Azelo. Voor de N18 en N 35 gaat het er

vooral om met de inzet van regionale middelen de besluitvorming en hoogte van de inzet van rijksmiddelen positief te beïnvloeden en de feitelijke realisatie te bespoedigen.

Voorgesteld wordt om voor de A1 in ieder geval een onderzoeksbudget beschikbaar te stellen van € 100.000,-- (hoe dit bedrag exact zal worden inzet kan in de komende maand nader worden aangegeven). Over de eventuele inzet van regiomiddelen voor (versnelling van) de realisatie kan op dit moment nog niets worden gezegd. Voor de N18 en de N 35 wordt voorgesteld eenmalig een bedrag voor elk van deze projecten een bedrag van 3 mln. (dus 2 x 3mln.) beschikbaar te stellen als bijdrage in de feitelijke realisatie van deze wegen.

Voorstel

Samengevat stellen wij voor € 100.000,- ter beschikking te stellen in 2008 als onderzoeksbudget A1.

4. Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente

De gebiedsontwikkeling van de luchthaven is van grote betekenis voor de regionale economische structuurversterking van Twente. De invulling van dit strategisch gelegen gebied moet een 'vliegwiel' betekenen voor de ontwikkeling van de regio. Het draagt bij aan de innovatie- en werkgelegenheidsambities en aan de bereikbaarheid van Twente.

Er wordt gewerkt aan een totaalplan voor het gebied, waarin de luchthaven is gelegen. Hierin worden verschillende functies gecombineerd: Er loopt een Milieueffectrapportage waarin de milieueffecten van de verschillende varianten (niet luchtvaart/wel luchtvaart) worden onderzocht. Het gebied is thans eigendom van de rijksoverheid. Het rijk participeert samen met de provincie Overijssel en de gemeente Enschede in de gebiedsontwikkeling waarvoor op dit moment een businesscase wordt ontwikkeld. Voor de samenwerking wordt de Vliegwiel Twente Maatschappij (VTM) opgericht.

Het project gebiedsontwikkeling Luchthaven draagt bij aan het programma "Werken in Twente en Twente langs alle wegen". Zoals geschetst in de Agenda van Twente is het belangrijk om met een goed werkklimaat mensen en bedrijven aan Twente te binden en is bereikbaarheid een factor van betekenis. In de Ruimtelijke Ontwikkelingsagenda wordt de herontwikkeling van het gebied beschouwd als een versterking van de ruimtelijk economische structuur. Het gebied heeft verder een grote ontwikkelpotentie.

Het gebied van de luchthaven heeft een regionale uitstraling en kent een (boven-)regionaal belang. Het gebied waarover wordt gesproken in de planontwikkeling is groter dan alleen Enschede. Het voordeel voor de andere gemeenten laat zich echter lastig exact berekenen of omslaan in een verdeelsleutel. Een bijdrage van de Regio Twente en de provincie, die al samen met Enschede participeert, is beter passend. De gebiedsontwikkeling is van economische waarde voor de hele regio.

Voorstel

Voor 2008 is geen sprake van een financieringsvraag. Wel wordt steun van Regio Twente voor het project gebiedsontwikkeling rondom luchthaven gevraagd. Deze ontwikkeling is immers van belang voor de economische structuurversterking van Twente. Voorgesteld wordt het project voor te dragen voor de Agenda van Twente en periodiek de voortgang te bespreken.

5. Arbeidsmarktplan Twente

Op de arbeidsmarkt is een fors spanningsveld tussen vraag en aanbod. Zowel kwalitatief als kwantitatief zien we de aansluiting tussen vraag en aanbod verslechteren. Hier dreigen ook de structuur-economische ontwikkelingen onder te lijden. Immers indien er bij innovaties of grote projecten onvoldoende gekwalificeerd personeel te vinden is zal de economische ontwikkeling stagneren. In december 2007 hebben de verenigde Twentse arbeidsmarkt partijen, overheid, bedrijfsleven, onderwijs en anderen, hun gezamenlijke intenties voor de Twentse arbeidsmarkt ondertekend (www.regiowerktop.nl). Feitelijk is dat het arbeidsmarktplan Twente.

Het is de uitdaging om deze onderkende problematiek actief en integraal aan te pakken, waarbij het zeker niet zo is dat de overheid alles moet organiseren. Er moet worden aangesloten bij initiatieven vanuit onderwijs en bedrijfsleven. Voor een deel zijn deze ook ingediend bij de jaarschijf 2008 voor de Agenda van Twente, en scoren ook relatief goed. Door Arbeidsmarktplan als een majeur project te

benoemen kan worden gewerkt aan het opstellen van projecten die nog niet vanzelf zijn gestart. Met name richting vrouwen, allochtonen en ouderen is juist in Twente een aanpak nodig.

Jaarschijf 2008

De jaarschijf 2008 bestaat voor wat betreft het Arbeidsmarktplan Twente uit een aantal projecten: Regionale Startersondersteuning, Banenplan Twente en Microfinancieringsinitiatief Twente. Voor wat betreft het Banenplan Twente zal de aandacht liggen in monitoren en evalueren van de door de uitvoeringsorganisatie behaalde doelen. Mede op basis daarvan kan ons eigen Twentse arbeidsmarktplan worden ontwikkeld. In totaal is daarmee vanuit de jaarschijf 2008 € 470.000,- nodig.

Voorstel

Samengevat stellen wij u voor om voor het project Arbeidsmarkt Twente € 470.000,- ter beschikking te stellen in 2008.

6. Kennispark Twente

Doel van het Kennispark is het creëren van een inspirerende ontmoetingsplaats en werklocatie voor ondernemers, onderzoekers en studenten. Naast het starten van projecten voor kennisvalorisatie en een betere regionale innovatiestructuur voor het gehele Twentse MKB wordt een gebied integraal ontwikkeld dat ruimte gaat bieden aan kennisintensieve bedrijvigheid op de Campus en het Business & Science Park (totale gebied meet ongeveer 160 ha). De ambitie is gesteld op de realisering van circa 200.000 m² bruto vloeroppervlak (van 2005 tot 2025). Beoogde bijdrage aan de regionale werkgelegenheid is 10.000 hoogwaardige arbeidsplaatsen. De bedrijfsprofielen zijn:

- Research & Development
- Starters en doorgroeiers van de kennisinstellingen
- Hoogwaardige productie, bijvoorbeeld computerchips en fijnmechanica
- Technologische dienstverlening
- Publiek/private onderwijs- en trainingsinstituten

Door investeringen in ruimtelijke kwaliteit en herstructurering van bestaande gebouwen kunnen nieuwe bedrijfslocaties worden gerealiseerd met behoud van het groene karakter. Als basis voor de gebiedsontwikkeling wordt begin 2008 een Masterplan afgerond. De benodigde investeringen in bereikbaarheid hebben betrekking op de verdubbeling van de Auke Vleerstraat en eventuele aanpassingen aan de Hengelosestraat (voor auto en openbaar vervoer). De huidige publieke investeringen hebben betrekking op economische projecten en kwaliteit van de Campus (BIRK); grotere investeringen in gebiedsontwikkeling vinden plaats vanaf 2011.

Aandachtspunten projectfiche jaarschijf 2008

Voor Kennispark Twente is wel een projectfiche ingediend, maar geen bijdrage gevraagd voor 2008. Het ingediende projectfiche gaat voornamelijk in op de gebiedsontwikkeling. De mate waarin de gebiedsontwikkeling randvoorwaardelijk en noodzakelijk is voor de realisatie van de regionale doelstelling is vooral kwalitatief en impliciet beschreven. De projectindieners wordt gevraagd dit explicieter te maken.

Voorstel

Voor de jaarschijf 2008 is geen bijdrage gevraagd/noodzakelijk voor het project Kennispark Twente. Wel is het project van majeur belang voor de ontwikkeling van Twente als toptechnologische innovatieve regio. Wel dient rekening te worden gehouden met mogelijke bijdragen in de komende jaren. Dit kan al dan niet in samenhang de gebiedsontwikkeling en ontsluiting van CST/WTC/HvZ.